
Forankring og dialog

Hvordan bygger vi som kristne forældre et sundt fundament for vores børn, som de kan møde verden ud fra?

// AF KONSULENT MERETE HOLM DALSGAARD, LYSTRUP

Kaldet som kristne forældre er først og fremmest et kald fra Gud til at opdrage vores børn til at være i forbindelse med Gud. Den Gud, hvorfra al sand kærlighed, glæde, fred og frihed kommer.

Denne opdragelse finder sted i en sekulariseret verden, hvis værdier og idealer er meget forskellige fra Guds vilje. Som mor til fire børn i alderen 5 – 13 år er jeg hver dag optaget af, hvordan jeg som forælder gør mine børn i stand til at leve i og bidrage til denne verden, uden at de mister forankringen i troen på deres himmelske Far.

I denne artikel vil jeg undersøge, hvordan vi bygger et sundt fundament for vores børn, hvor deres identitet og selvværd forankres i relationen med Gud. Og hvordan de derudfra kan leve i, bidrage til og påvirke verden med respekt og ligeværdig dialog.

Jesus taler om, at vi er kaldet til at være ”i verden”, men ikke ”af verden”.¹ Vi skal altså leve i denne verden, hvis idealer er meget forskellige fra vores, og alligevel skal vi ikke selv have disse idealer eller lade verdens standarder bestemme over os.

Dette kan virke som et paradoks. Og heri ligger netop udfordringen til forældrene om at danne en ramme for barnets identitetsdannelse, som både er forankret i troen på Gud, og som frimodigt kan deltage og bidrage positivt i omverdenens fællesskaber.

Forankret tro og selvværd

Guds mål for os er, at vi er forankrede i en dyb relation til ham, som giver os kærlighed og glæde og et formål med livet hver eneste dag.

Men vi loves ikke dermed et let og perfekt liv. Tag for eksempel Josef, som blev udstødt af sine egne brødre. Eller tag Jesus, som forbereder disciplene på de udfordringer, de vil møde: ”I denne verden vil I blive forfulgt”² og at ”verden hader jer”³. Både Josef og disciplene mødte megen modgang og smerte, men på trods af det bevarede de deres tro på Gud og hengav sig til et liv med ham.

Josef kendte, elskede og tjente Gud på trods af modgang. Vi får ikke at vide, hvad hans forældre gjorde for at videregive troen til Josef. Vi ved blot, at hans personlige tro og værdier var dybt rodfæstede i troen på Gud, da han blev taget fra sit hjem som 17-årig. Uanset, hvor Josef kom hen, mødte han sin omverden med respekt, visdom, nåde, og han var ledt af en stærk overbevisning om Guds suverænitet og kald i sit liv.⁴

Disciplene etablerede stærke fællesskaber, hvor de kunne opmuntre hinanden i troen og dele den med endnu flere. Selvom de blev forfulgt på grund af dette, isolerede de sig ikke. De levede livet fuldt ud midt i en anderledes og ødelagt verden, så Gud kunne få ære.

Josef og disciplene er fantastiske eksempler på, hvordan vi som forældre ønsker, at vores børn reagerer på de vanskeligheder, livet byder dem.

Tænk, hvis vores børn inderst inde kendte Guds kærlighed – den uforbeholdne, trofaste, fuldkomne og skræddersyede kærlighed til ”mig”. Og hvis de dermed var tilfredse med at være ufuldkomne og ikke lod sig påvirke af verdens forventninger!

Rachel Turner er pionér inden for arbejdet med åndelig

vejledning af børn. Hun peger på vigtigheden i, at børnenes selvværd er funderet i Gud og ikke i dem selv. Mens verden råber op om magt, succes, velstand og selvrealisering, taler Jesus om kærlighed. Han koger alle Bibelens gode levevejledninger ned til dette ene begreb ”kærlighed”. En kærlighed, som er betingelsesløs, og som elsker mig netop, som jeg er.

Hvilke konkrete redskaber skal vi da bruge for at give børnene en dyb forvisning om Guds kærlighed og en sund kerne i deres selvværd?

TIL OVERVEJELSE ELLER SAMTALE:

- Reflektér over, hvad der har fastholdt eller udfordret din egen forvisning om Guds kærlighed til dig. Gennem barndommen, ungdommen, som voksen.

Sæt ord på

Sæt ord på Guds kærlighed over for dine børn. Forklar dem, at Gud er kærlighed ud fra det, I ser og oplever i hverdagslivet. Når I fx læser eller ser nyheder, så brug muligheden til en snak om, at verden er ødelagt, og at mange mennesker ikke kender Guds kærlighed og derfor ikke lader deres handlinger udspringe heraf.

Omsæt Guds kærlighed i handling

I stedet for bare at sige, at man skal hjælpe de fattige eller dele sine ting med andre, så skab anledninger, hvor både du og børnene gør det i praksis.

For et år siden åbnede vi vores hjem for en flygtning fra Syrien. I et halvt år boede han hos os og var en del af vores familie. Det var et afkald på tid og opmærksomhed for os som familie; men det var også en velsignelse, som vi alle mærkede, og som vi ikke kunne have forklaret vores børn med ord. For os var dette en stor beslutning.

Det kan også være mere enkelt, som for eksempel at inddrage børnene, når vi som forældre tjener i kirken.

Fortæl historier

Historier er noget af det stærkeste, vi har til at videregive kultur og forstå værdier. Læs bibelhistorier sammen med

dine børn og læg særlig mærke til, hvordan mennesker vandrede med Gud og levede efter hans vilje i en verden, der var anderledes. Fx historierne om Daniel, Josef, Paulus og ikke mindst Jesus, der havde fællesskab med syndere.

Hør vidnesbyrd fra nutidige mennesker, som hver dag forsøger at leve et liv i kærlighed ”i verden”, fx børn og voksne fra menigheden, missionærer, skolelærere med videre. Jo flere eksempler børnene har på mennesker, der vil gøre en forskel ”i verden”, desto tydeligere vil de se, hvordan de selv kan bevæge sig ind i svære områder af deres eget hverdagsliv med Guds kærlighed.

Træk verdens løgne frem i lyset

Verdens budskaber kryber ind i børns tanker og hjerter. Noget af det bedste, man kan gøre for at afsløre det, er at hjælpe børnene til at se de strategier, verden bruger til at sende løgne mod os. Dryp små bidder af vigtig information ned i samtaler om de sociale medier, når I ser en reklame eller en youtuber med tvivlsomme budskaber. Fx, at de sociale medier sjældent viser hele sandheden, men blot det perfekte billede eller at modeller i reklamerne gøres tyndere eller mere muskuløse, end de er i virkeligheden. Som forældre har vi ansvar for at trække verdens løgne frem i lyset, så vores børn lærer at skelne mellem sandt og falsk.

Giv børnene vinduer til dit eget liv med Gud

Uheldigvis lever vi voksne ofte vores liv med Gud i stilhed, i vores egne tanker og uden samtale med andre voksne. Dermed bliver børnene overladt til sig selv med deres gætteri om, hvordan man lever sammen med Gud. De mangler redskaber. Forsøg derfor at skabe vinduer ind til dit eget liv med Gud, så de ser, hvordan du lever ”i verden”, men ikke ”af verden”.

Det betyder ikke, at alt skal deles med børnene, men blot, at man jævnlige taler højt om, hvad der foregår i ens tanker og hjerte. Fx taler jeg højt og ærligt over for mine store piger om, hvordan Facebooks promovring af ”det perfekte liv” kan påvirke mine tanker negativt, og hvordan jeg – med Gud ved hånden – forsøger at undgå det. Eller, at jeg husker at udtrykke min taknemmelighed over gode naboer ved at huske dem i familiens bøn.

Hjælp dem til at blive i Jesus

Når mine børn er syge, spørger jeg, om vi skal bede Gud om helbredelse. Ved at sætte os i forbindelse med Gud sammen med barnet, hjælper vi barnet til at opleve, erfare og få redskaber til selv at gøre det senere i livet. På et tidspunkt gav jeg børnene hver en notesbog, hvori de kunne skrive eller tegne de ting, som de gerne ville bede for, eller de ting, som de kom til at tænke på, når vi holdt andagt. Der er mange redskaber, vi kan give vores børn, så de får hjælp til at "blive i ham".

Inddrag børnene i gode fællesskaber

Søg at finde fællesskaber, som dine børn kan være en del af og få ejerskab til. Det kan være børnekirken om søndagen, junior- eller teenklubben på en hverdag, lejre, fællesskabet med andre kristne familier med videre. Et kærligt fællesskab kan elske dem og hjælpe dem til at elske andre. Fællesskabet kan også udfordre til at gå dybere ind i livet med Gud og give dem mod til at leve i denne verden. Når de flytter hjemmefra, vil deres relation med Gud og et kristent fællesskab hjælpe dem til at modstå verdens tiltrækningskraft.

TIL OVERVEJELSE ELLER SAMTALE:

- Hvilke af disse redskaber finder du lettest at omsætte i jeres hverdag?
- Hvilket af disse redskaber finder du mest udfordrende og hvorfor?
- Hvad ser du af øvrige konkrete muligheder i din hverdag, som kan hjælpe dit barn til at gribe og forstå Guds kærlighed?

At være i verden, men ikke af verden

Kærligheden bygger op! Det er omdrejningspunktet for forældrenes udvikling af et sundt fundament for barnets tro og identitet. Det er ligeledes omdrejningspunktet, når

barnet skal møde sin omverden, som bygger på andre værdier og meninger.

Et af mine børn spurgte mig på et tidspunkt: "Men hvorfor skal jeg dele Guds kærlighed med mine ikke-kristne venner? Jeg tror ikke engang de gider at have den. Behøver de overhovedet at vide, at jeg tror på Gud, og kan jeg ikke bare nyde at være sammen med dem uden at skulle yde?"

Børn er fantastiske til at sætte ord på deres tanker og følelser. Jeg kunne helt og fuldt følge min datter i disse overvejelser, hvilket jeg fortalte hende. Når mine børn mærker udfordringen og til tider smerten ved at være anderledes i skolen og andre fællesskaber på grund af deres tro, så påvirkes jeg også som forælder, og jeg får en umiddelbar trang til at beskytte dem. Det er naturligt at reagere sådan. Ingen forældre ønsker, at deres børn skal føle sig ensomme eller anderledes. Gud har skabt os til at have fællesskab med hinanden,⁵ og når vi oplever os anderledes eller uden for et fællesskab, påvirker det os negativt.

Barnets oplevelse er altså reel. Vi må derfor ikke negligere barnets følelse eller forsøge at nedtone, at det at være kristen kan føles svært. Som beskyttelsesstrategi kan det virke oplagt at opmuntre barnet til at tage afstand fra eller isolere sig fra de sekulære fællesskaber. Men herved løber vi en risiko for at fratage barnet livsmod, nysgerrighed og tillid over for deres omverden. I stedet må vi søge at forstå og anerkende barnets oplevelse og følelse, og sammen med barnet finde frem til, hvordan det kan være sig selv, elske og tilgive i disse fællesskaber.

Gud er kærlighed og vil, at vi skal ligne ham. Det kan vi kun være og blive i mødet og samværet med andre, herunder ikke-troende.

Konkret må vi hjælpe vores børn til at være i dialog med deres omverden – leve "i verden" uden, at de bliver undertrykkende over for dem, som ser anderledes på tingene, og uaktuelle eller isolerede i forhold til deres omverden. Lad os se på nogle konkrete muligheder i følgende afsnit.

TIL OVERVEJELSE ELLER SAMTALE:

- Hvordan reagerer du, når dit barn oplever modgang i hverdagen på grund af sin tro?

Tag del i samfundet

Det er nærliggende at støtte sine børn i at søge ind i nogle interessefællesskaber. Det kan fx være sport, musik eller spejder. Her søger børn fællesskaber omkring en fælles interesse og opbygger relationer til jævnaldrende fra mange forskellige hjem. At opbygge og vedligeholde relationer kræver noget af alle. Både voksne og børn. Nogle er bedre til det end andre. Om man kommer fra et kristent hjem eller ej, så har børn mange forskellige måder at indgå i relationer på.

For både små og store børn er det en opgave for os forældre at støtte vores børn i de relationer, som de indgår i. En overgang kræver det måske, at man som forældre involverer sig i disse fællesskaber og parallelt opbygger relationer til de andre børns forældre.

Når vi selv og vores børn indgår i disse relationer, opnår vi med tiden taleret i andres liv på en naturlig måde. Det er vigtigt at lære sine børn, at sunde relationer er ligeværdige. Vi må vise dem, at vi oprigtigt interesserer os for vores naboers ve og vel. Vi hjælper dem, som de hjælper os.

Måske skal vi være med til at planlægge vejfesten, tage slæbet i grundejerforeningen en periode, eller hvad det nu måtte være. Jeg tror, det er vigtigt, at vi som kristne forældre ikke kun viser vores børn, at vi har opgaver i menigheden, men også selv tager aktivt del i det nære samfund, vi befinder os i.

Vi må vise vores børn, at vi ikke kun ser dem fra fodboldklubben som objekter for mission, men som holdkammerater, som vi dyrker en fælles passion med. At vi synes, det er spændende at lære dem at kende, og at vi giver dem lov til at lære os at kende.

Undgå ikke kampen, men stå i den sammen med barnet

Vi har også siddet med grædende børn efter endt træ-

ning, fordi der er kommet sårende kommentarer eller spørgsmål, der var svære at svare på i forbindelse med det at være kristen. Det har givet mange snakke omkring aftensmaden. Og lige netop det, tror jeg, er rigtig vigtigt. At vi ikke "trækker os ud af kampen". At vi tør lade vores børn stå i det, der kan være vanskeligt; men at vi står der sammen med dem og opmuntrer dem og giver dem nyt mod.

Snak om, hvad man kan sige, hvis man får vanskelige spørgsmål. Bed sammen med børnene om de konkrete problemer, de oplever. Så de mærker, at vi som forældre står sammen med dem, men langt større, at Gud står sammen med dem!

TIL OVERVEJELSE ELLER SAMTALE:

- Hvilke vanskelige spørgsmål har dit barn stået overfor i forbindelse med det at være kristen?
- Tal sammen som forældre eller i en mindre gruppe om, hvilke konstruktive svar der kan gives på disse spørgsmål.

Opdragelsen er en vandring

Når alt dette er sagt, er udfaldet af barnets relation til Gud ikke udelukkende afhængigt af forældrene og kirken. Mange børn er vokset op med gode forældre og i en levende kirke, men alligevel har de ignoreret og forladt det hele.

Forældres ansvar betyder ikke, at vi skal fremvise et perfekt liv med Gud. Tværtimod, så har barnet brug for ærlige voksne, som er lige så synlige i vores liv med Gud, når vi fejler, som når vi lykkes. Den voksnes ansvar afgrænser sig dog til at vande og tilføre næring til barnets tro. Kun Gud giver væksten.⁶

Min datter var på et tidspunkt trykket af at føle sig anderledes i skolen på grund af sin tro. Jeg lyttede, opmuntrede og guidede hende, så godt jeg kunne. Jeg bad for hende, men hendes tyngende følelse forsvandt ikke. Næste morgen fortalte hun mig, at hun ved sengetid aftenen før havde slået op i sin bibel og læst et salmevers om at komme til Gud i svære tider, så vil han hjælpe. Hun sagde: "Mor, det

var første gang, jeg sådan rigtig har forstået et bibelvers. På en måde blev jeg mere glad”.

Uanset hvor dybt et ønske jeg har om at give troen videre til mine børn, kan jeg ikke skabe den personlige tro hos dem. Ånden hviskede i min datters hjerte om hendes himmelske Far. Martin Luther udtrykte det således: ”Selv om der ikke findes nogen større magt på jorden end en fars og mors, så ender den dog, når Guds ord og gerning overtager.”⁷

Børn er hengivne, sårbare, ærlige og umiddelbare. Sådan har Gud skabt dem, og sådan relaterer barnet til Gud. Barnets kald er derfor først og fremmest at være barn i relationen til Gud.

Som voksne med en længsel og iver efter at vise barnet vejen til Jesus og se det følge ham i en verden, som tilbyder fristende alternativer, må vi ikke presse vores egen trosoverbevisning ned over barnet. I stedet må vi være rollemodeller for et liv som efterfølgere af Jesus, in-

vitere dem med, lytte til deres spørgsmål og søge at finde fællesskaber, de kan være en del af og få ejerskab til.

TIL OVERVEJELSE ELLER SAMTALE:

- Reflektér over, hvilket billede dit barn har af din tro og dit kristenliv.
- Er du bevidst om også at være lige så tydelig i dit liv med Gud, når du fejler som når du lykkes?
- Hvordan kan du i højere grad skabe vinduer ind til dit eget liv med Gud, som kan hjælpe dit barn i sin egen vandring som kristen?

Opdragelsen er en vandring og en daglig proces, hvor vi lærer, laver fejl og mislykkes. Men hvor vi også oprejses og får ny frimodighed i troen på vores himmelske Far. Det er et livskald, en livsvandring, som Guds nåde hviler over.

Noter

1 Johannesevangeliet 17,14-19.

2 Johannesevangeliet 16,33.

3 Johannesevangeliet 15,18.

4 Larry Fowler: *Josefplanen*, side 52-71.

5 1. Mosebog 1,27-28, 1. Mosebog 2,18-24, Prædikernes Bog 4,7-12, Efeserbrevet 5,31.

6 1. Korintherbrev 3,7.

7 Martin Luther: *Guldkorn – om at formidle troen til sine børn*, side 34.

Denne artikel er en ud af syv, som er skrevet for projektet *Børn i pluralisme*. De øvrige seks er:

- Andreas Østerlund Nielsen: *Vores børn lever i en pluralistisk verden – hvori består udfordringen?*
- Marianne Holst Nielsen: *Hvordan formes barnet som et menneske med tro af de fællesskaber, det indgår i?*
- Niels Jørn Fogh: *Samspil mellem kirke, kristent fællesskab og familie*
- Kurt Christensen: *Apologetik i børnehøjde*
- Carsten Hjorth Pedersen: *Hvad og hvordan svare på børns spørgsmål til den kristne tro?*
- Carsten Hjorth Pedersen: *Vi savner medvandrere, der vil tale om ”the Word and the World”*

Alle syv artikler findes på www.kpi.dk/projekter/boern-i-pluralisme